

Adatbázisok 1.

SQL bevezetés – 2. rész

Select-From-Where záradékok

Több relációt tartalmazó lekérdezések

Alkérdezések

Többrelációs lekérdezések

- Általában több táblából kell kinyernünk az adatokat.
- Ekkor a relációkat a FROM záradékban kell felsorolnunk.
- Az azonos attribútum neveket az alábbi módon különböztetjük meg egymástól: “<reláció>.<attribútum>” .

Példa: két reláció összekapcsolása

Sörök(név, gyártó)
Kocsmák(név, cím, engedélySzám)
Alkeszek(név, cím, telefon)
Szeret(alkesz, sör)
Felszolgál(kocsma, sör, ár)
Látogat(alkesz, kocsma)

```
SELECT sör  
FROM Szeret, Látogat  
WHERE kocsm = 'Joe bárja' AND  
    Látogat.alkesz = Szeret.alkesz;
```

Formális szemantika

- Majdnem ugyanaz, mint korábban:
 1. Vegyük a FROM záradékban szereplő relációk Descartes-szorzatát.
 2. Alkalmazzuk a WHERE záradék feltételét.
 3. Vetítsünk a SELECT záradék oszlopaira.

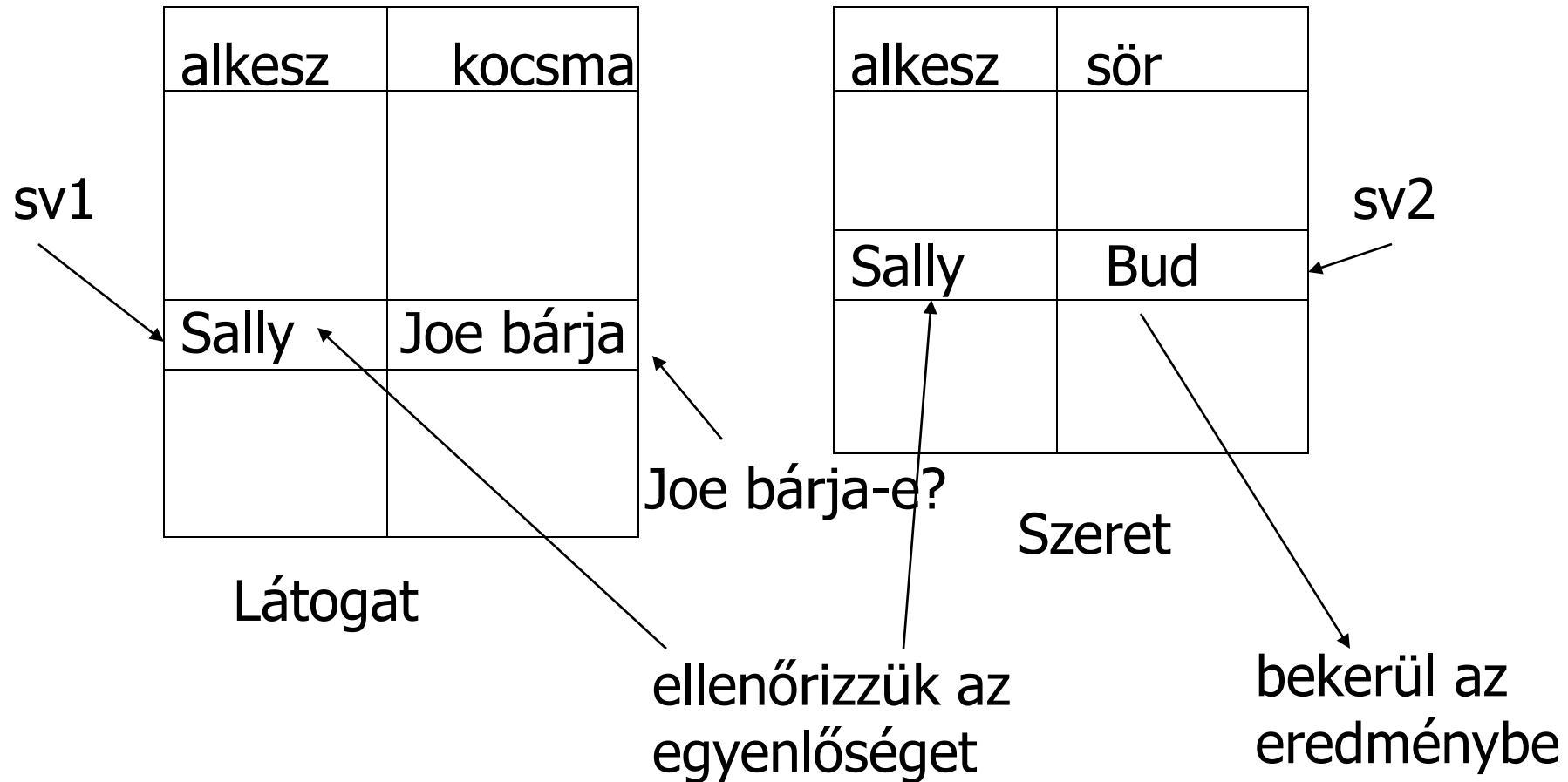
Működési (operációs) szemantika

- Képzeld úgy, mintha minden FROM záradékbeli táblához tartozna egy sorváltozó.
 - Ezekkel a sorok összes lehetséges kombinációját vesszük.
- Ha a sorváltozók a WHERE záradékot kielégítő sorra mutatnak, küldjük el ezeket a sorokat a SELECT záradékba.

Példa

```
SELECT sör
FROM Szeret, Látogat
WHERE kocsmá = 'Joe bárja' AND
Látogat.alkeasz = Szeret.alkeasz;
```

Sörök(név, gyártó)
Kocsmák(név, cím, engedélySzám)
Alkeszek(név, cím, telefon)
Szeret(alkeasz, sör)
Felszolgál(kocsmá, sör, ár)
Látogat(alkeasz, kocsmá)

Explicit sorváltozók

- Esetenként egy tábla több példányára is szükségünk van.
- A FROM záradékban a relációk neve után adjuk meg a hozzájuk tartozó sorváltozók nevét.
- Egy relációt mindig átnevezhetünk ily módon, akkor is, ha egyébként nincs rá szükség.

Példa: önmagával vett összekapcsolás

Sörök(név, gyártó)
Kocsmák(név, cím, engedélySzám)
Alkeszek(név, cím, telefon)
Szeret(alkesz, sör)
Felszolgál(kocsma, sör, ár)
Látogat(alkesz, kocsma)

```
SELECT b1.név, b2.név  
FROM Sörök b1, Sörök b2  
WHERE b1.gyártó = b2.gyártó AND  
       b1.név < b2.név;
```


Alkérdeések

- A FROM és WHERE záradékban zárójelezett SELECT-FROM-WHERE utasításokat (*alkérdés*) is használhatunk.
- **Példa:** a FROM záradékban a létező relációk mellett, alkérdéssel létrehozott ideiglenes táblát is megadhatunk.
 - Ilyenkor a legtöbb esetben explicite meg kell adnunk a sorváltozó nevét.

Sörök(név, gyártó)
Kocsmák(név, cím, engedélySzám)
Alkeszek(név, cím, telefon)
Szeret(alkesz, sör)
Felszolgál(kocsma, sör, ár)
Látogat(alkesz, kocsma)

Példa: alkérdés FROM-ban

- Keressük meg a Joe bárja vendégei által kedvelt söröket.

Alkeszek, akik látogatják
Joe bárját.

```
SELECT sör
FROM Szeret, (SELECT alkesz
FROM Látogat
WHERE kocsm = 'Joe bárja') JD
WHERE Szeret.alkesz = JD.alkesz;
```

Egy sort visszaadó alkérdések

- Ha egy alkérdés biztosan egy sort ad vissza eredményként, akkor úgy használható, mint egy konstans érték.
 - Általában az eredmény sornak egyetlen oszlopa van.
 - Futásidejű hiba keletkezik, ha az eredmény nem tartalmaz sort, vagy több sort tartalmaz.

Sörök(név, gyártó)
Kocsmák(név, cím, engedélySzám)
Alkeszek(név, cím, telefon)
Szeret(alkesz, sör)
Felszolgál(kocsma, sör, ár)
Látogat(alkesz, kocsma)

Példa: egysoros alkérdés

- A Felszolgál(kocsma, sör, ár) táblában keressük meg azokat a kocsmákat, ahol a Miller ugyanannyiba kerül, mint Joe bárjában a Bud.
- Két lekérdezésre biztos szükségünk lesz:
 1. Mennyit kér Joe a Budért?
 2. Melyik kocsmákban adják ugyanennyiért a Millert?

Sörök(név, gyártó)
Kocsmák(név, cím, engedélySzám)
Alkeszek(név, cím, telefon)
Szeret(alkesz, sör)
Felszolgál(kocsma, sör, ár)
Látogat(alkesz, kocsma)

Kérdés + alkérdés

```
SELECT kocsm  
FROM Felszolgál  
WHERE sör = 'Miller' AND
```

ár = (SELECT ár

FROM Felszolgál

WHERE kocsm = 'Joe bárja'

AND sör = 'Bud');

Ennyit kér
Joe a Budért.

Az IN művelet

- < sor > IN (< alkérdés >) igaz, akkor és csak akkor, ha a sor eleme az alkérdés eredményének.
 - Tagadás: < sor > NOT IN (< alkérdés >).
- Az IN-kifejezések a WHERE záradékban jelenhetnek meg.

Sörök(név, gyártó)
Kocsmák(név, cím, engedélySzám)
Alkeszek(név, cím, telefon)
Szeret(alkesz, sör)
Felszolgál(kocsma, sör, ár)
Látogat(alkesz, kocsma)

Példa: IN

```
SELECT *  
FROM Sörök  
WHERE név IN (SELECT sör  
               FROM Szeret  
               WHERE alkesz = 'Fred');
```

A sörök,
melyeket Fred
kedvel.

Mi a különbség?

```
SELECT a  
FROM R, S  
WHERE R.b = S.b;
```

```
SELECT a  
FROM R  
WHERE b IN (SELECT b FROM S);
```


IN az R soraira vonatkozó predikátum

```
SELECT a  
FROM R  
WHERE b IN
```

Két 2 érték.

```
(SELECT b FROM S);
```

Egy ciklus R sorai
fölött.

a	b
1	2
3	4

R

b	c
2	5
2	6

S

(1,2) kielégíti a
feltételt;
1 egyszer jelenik
meg az
eredményben.

Itt R és S sorait párosítjuk

```
SELECT a
FROM R, S
WHERE R.b = S.b;
```

Dupla ciklus R és S
sorai fölött

a	b
1	2
3	4

R

b	c
2	5
2	6

S

(1,2) és (2,5)
(1,2) és (2,6)
is kielégíti a
feltételt;
1 kétszer kerül
be az eredménybe.

Sörök(név, gyártó)
Kocsmák(név, cím, engedélySzám)
Alkeszek(név, cím, telefon)
Szeret(alkesz, sör)
Felszolgál(kocsma, sör, ár)
Látogat(alkesz, kocsma)

Az EXISTS művelet

- EXISTS(<alkérdés>) akkor és csak akkor igaz, ha az alkérdés eredménye nem üres.
- **Példa:** A Sörök(név, gyártó) táblában keressük meg azokat a söröket, amelyeken kívül a gyártójuk nem gyárt másikat.

Sörök(név, gyártó)
Kocsmák(név, cím, engedélySzám)
Alkeszek(név, cím, telefon)
Szeret(alkesz, sör)
Felszolgál(kocsma, sör, ár)
Látogat(alkesz, kocsma)

Példa: EXISTS

```
SELECT név  
FROM Sörök b1  
WHERE NOT EXISTS (
```

Változók láthatósága: itt a
a gyártó a legközelebbi
beágyazott FROM-beli táblából
való, aminek van ilyen
attribútuma.

Azon b1
sörtől
különböző
sörök,
melyeknek
ugyanaz
a gyártója.

```
SELECT *  
FROM Sörök  
WHERE gyártó = b1.gyártó AND  
név <> b1.név);
```

Korrelált alkérdés

A „nem
egyenlő”
művelet
SQL-ben.

Az ANY művelet

- $x = \text{ANY}(\langle \text{alkérdés} \rangle)$ akkor és csak akkor igaz, ha x egyenlő az alkérdés legalább egy sorával.
 - = helyett bármilyen aritmetikai összehasonlítás szerepelhet.
- **Példa:** $x > \text{ANY}(\langle \text{alkérdés} \rangle)$ akkor igaz, ha x az alkérdés legkisebb eleménél nagyobb.
 - Itt az alkérdés sorai egy mezőből állnak.

Az ALL művelet

- $x \neq \text{ALL}(\langle \text{alkérdés} \rangle)$ akkor és csak akkor igaz, ha x az alkérdés egyetlen sorával sem egyezik meg.
- \neq helyett tetszőleges összehasonlítás szerepelhet.
- **Példa:** $x \geq \text{ALL}(\langle \text{alkérdés} \rangle)$ x az alkérdés eredményének maximum értékével azonos, vagy nagyobb nála.

Sörök(név, gyártó)
Kocsmák(név, cím, engedélySzám)
Alkeszek(név, cím, telefon)
Szeret(alkesz, sör)
Felszolgál(kocsma, sör, ár)
Látogat(alkesz, kocsma)

Példa: ALL

```
SELECT sör  
FROM Felszolgál
```

```
WHERE ár >= ALL(  
    SELECT ár  
    FROM Felszolgál);
```

A külső lekérdezés
Felszolgáljának söre
egyetlen alkérdésbeli
sörnél sem lehet
olcsóbb.

Unió, metszet, különbség

- A szintaxis:
 - (<alkérdés>) UNION (<alkérdés>)
 - (<alkérdés>) INTERSECT (<alkérdés>)
 - (<alkérdés>) MINUS (<alkérdés>)
- MINUS helyett EXCEPT is szerepelhet.

Sörök(név, gyártó)
Kocsmák(név, cím, engedélySzám)
Alkeszek(név, cím, telefon)
Szeret(alkesz, sör)
Felszolgál(kocsma, sör, ár)
Látogat(alkesz, kocsma)

Példa: metszet

- A Szeret(alkesz, sör), Felszolgál(kocsm, sör, ár) és Látogat(alkesz, kocsm) táblák segítségével keressük meg azon alkeszeket és söröket:
 1. ahol az alkesz szereti az adott sört,
 2. az alkesz legalább egy olyan kocsmát látogat, ahol felszolgálják a szóban forgó sört.

Sörök(név, gyártó)
Kocsmák(név, cím, engedélySzám)
Alkeszek(név, cím, telefon)
Szeret(alkesz, sör)
Felszolgal(kocsma, sör, ár)
Látogat(alkesz, kocsma)

Megoldás

Az alkerdés
egy tárolt
táblát ad
vissza.

```
(SELECT * FROM Szeret)
```

INTERSECT

Az alkesz látogatja
azt a kocsmát, ahol
felszolgalják azt a
sört.

```
(SELECT alkesz, sör  
FROM Felszolgal, Látogat  
WHERE Felszolgal.kocsm =  
Látogat.kocsm);
```

Multihalmaz szemantika

- A SELECT-FROM-WHERE állítások multihalmaz szemantikát használnak, a halmazműveleteknél mégis a halmaz szemantika az érvényes.
 - Azaz sorok nem ismétlődnek az eredményben.

Motiváció: hatékonyság

- Ha projektálunk, akkor egyszerűbb, ha nem töröljük az ismétlődéseket.
 - Csak szépen végigmegyünk a sorokon.
- A metszet, különbség számításakor általában az első lépésben lerendezik a táblákat.
 - Ez után az ismétlődések kiküszöbölése már nem jelent extra számításigényt.

Ismétlődések kiküszöbölése

- Mindenképpen törölődjenek az ismétlődések: `SELECT DISTINCT . . .`
- Ne törölődjenek az ismétlődések:
pl: `SELECT ALL . . .` vagy
`. . . UNION ALL . . .`

Sörök(név, gyártó)
Kocsmák(név, cím, engedélySzám)
Alkeszek(név, cím, telefon)
Szeret(alkesz, sör)
Felszolgál(kocsma, sör, ár)
Látogat(alkesz, kocsma)

Példa: DISTINCT

```
SELECT DISTINCT ár  
FROM Felszolgál;
```

Sörök(név, gyártó)
Kocsmák(név, cím, engedélySzám)
Alkeszek(név, cím, telefon)
Szeret(alkesz, sör)
Felszolgál(kocsma, sör, ár)
Látogat(alkesz, kocsma)

Példa: ALL

- A **Látogat(alkesz, kocsma)** és **Szeret(alkesz, sör)** táblák felhasználásával:

```
(SELECT alkesz FROM Látogat)
  EXCEPT ALL
  (SELECT alkesz FROM Szeret);
```

- Kilistázza azokat az alkeszeket, akik több kocsmát látogatnak, mint amennyi sört szeretnek, és a két leszámlálás különbsége azt mutatja, hogy mennyivel több kocsmát látogatnak mint amennyi sört kedvelnek.

Összekapcsolás (join) kifejezések

- Az SQL-ben számos változata megtalálható az összekapcsolásoknak.
- Ezek a kifejezések önmagukban is állhatnak lekérdezésként, vagy a FROM záradékban is megjelenhetnek.

Sörök(név, gyártó)
Kocsmák(név, cím, engedélySzám)
Alkeszek(név, cím, telefon)
Szeret(alkesz, sör)
Felszolgál(kocsma, sör, ár)
Látogat(alkesz, kocsma)

Descartes szorzat és természetes összekapcsolás

- Természetes összekapcsolás:

`R NATURAL JOIN S;`

- Szorzat:

`R CROSS JOIN S;`

- Példa:

`Szeret NATURAL JOIN Felszolgál;`

- A relációk helyén zárójelezett alkérdések is szerepelhetnek.

Sörök(név, gyártó)
Kocsmák(név, cím, engedélySzám)
Alkeszek(név, cím, telefon)
Szeret(alkesz, sör)
Felszolgál(kocsma, sör, ár)
Látogat(alkesz, kocsma)

Théta-összekapcsolás

- R JOIN S ON <feltétel>
- **Példa:** az Alkesz(név, cím) és Látogat(alkesz, kocsm) táblákból:

```
Alkesz JOIN Látogat ON  
    név = alkesz;
```

azokat (d, a, d, b) négyeseket adja vissza, ahol a d alkesz a címen lakik és a b kocsmát látogatja.

Relációs algebra és az SQL

R

A	B
a1	1
a2	2
a3	3
a3	2

$\sigma_{A='a3' \wedge B>2}(R)$

A	B
a3	3

```
SELECT * FROM R
WHERE A='a3' AND B>2;
```

$\Pi_A(\sigma_{A='a1'}(R))$

A
a1

```
SELECT A FROM R
WHERE A='a1';
```

S

A	B
a1	1
a2	3
a3	1

$R \cap S$

A	B
a1	1

```
(SELECT * FROM R)
INTERSECT
(SELECT * FROM S);
```

$R - S$

A	B
a2	2
a3	3
a3	2

```
(SELECT * FROM R)
EXCEPT
(SELECT * FROM S);
```

$R \cup S$

A	B
a1	1
a2	2
a3	3
a3	2
a2	3
a3	1

```
(SELECT * FROM R)
UNION
(SELECT * FROM S);
```

Relációs algebra és az SQL

R

A	B
a1	1
a2	2
a3	3
a3	2

S

A	B
a1	1
a2	3
a3	1

SELECT * FROM R, S;

vagy

SELECT * FROM R CROSS JOIN S;

R × S

R.A	R.B	S.A	S.B
a1	1	a1	1
a1	1	a2	3
a1	1	a3	1
a2	2	a1	1
a2	2	a2	3
a2	2	a3	1
a3	3	a1	1
a3	3	a2	3
a3	3	a3	1
a3	2	a1	1
a3	2	a2	3
a3	2	a3	1

Relációs algebra és az SQL

R

A	B
a1	1
a2	2
a3	3
a3	2

S

A	B
a1	1
a2	3
a3	1

R|X|S

A	B
a1	1

```
SELECT * FROM R  
NATURAL JOIN S;
```

R|X|_{R.B=S.B}S

R.A	R.B	S.A	S.B
a1	1	a1	1
a1	1	a3	1
a3	3	a2	3

```
SELECT * FROM R JOIN S  
ON R.B = S.B;
```

vagy

```
SELECT * FROM R INNER JOIN S  
ON R.B = S.B;
```

vagy

```
SELECT * FROM R, S  
WHERE R.B = S.B;
```

$\sigma_{R.B=S.B} (R \times S)$

Relációs algebra és az SQL

- Relációs algebra: érdekes a „hogyan” kérdés is
 - bár csak magas szinten
- Kapcsolat a relációs algebra műveletek és SQL záradékok, kulcsszavak... között
- SQL-nél mondtuk: „hogyan” helyett „mit”
- Fontos: DBMS kitalálja a leggyorsabb végrehajtási módot, háttérben optimalizál
- Van a relációs kalkulus, amely deklaratív nyelv